

Duurzame overheidsopdracht fiche:

Product/dienst:

Textiel en kleding

Datum: December 2010

Versie: <gevalideerd door de stakeholders>

Deze fiche werd besproken met de stakeholders op 10 mei 2010 en 2 december 2010

Toepassingsgebied:

Onderstaande fiche heeft betrekking op uit textiel bestaande kleding en accessoires:

- kleding en accessoires (zoals zakdoeken, sjaals, tassen, boodschappentassen, rugzakken en riemen) die voor ten minste 90 gewichtsprocent bestaan uit textielvezel;
- interieurtextiel: textielproducten voor gebruik binnenshuis die voor ten minste 90 gewichtsprocent uit textielvezel bestaan. Wand- en vloerbedekking zijn uitgesloten;
- vezels, garen en weefsels: bestemd voor gebruik in uit textiel bestaande kleding en accessoires of interieurtextiel.
- werkkledij voor zover deze (gedeeltelijk) kan voldoen aan vereisten voor gewone kleding.

De fiches zijn te raadplegen op:

<http://www.gidsvoorduurzameaankopen.be/?q=nl/node/34&cid=31>

1) Voorwerp van opdracht

Levering van milieuvriendelijk en sociaal verantwoord textiel / kleding (verder te specificeren op basis van het hoger vermelde toepassingsgebied)

1.1. Voorwerp van opdracht in de context van het beleid van de organisatie

“<.....> (naam van de openbare overheid) hecht belang aan de milieuzorg en de sociale aspecten. Dit wordt verklaard in haar <strategisch beleid>, <missie>, <aankoopbeleid>, ...”

1.2. Voorbehouden opdrachten

Het gaat hier over een categorie opdrachten die apart worden behandeld in artikel 19 van Richtlijn 2004/18/EG. Dit artikel maakt het de lidstaten mogelijk de deelneming aan een procedure voor de gunning van overheidsopdrachten “voor te behouden”: het betreft opdrachten toevertrouwd aan beschermde werkplaatsen of toegekend in het kader van programma's voor beschermde arbeid voorbehouden aan personen met een handicap die geen beroepsactiviteit in normale omstandigheden kunnen uitoefenen.

Paragraaf 2 van artikel 18Bis van de wet van 24 december 1993 heeft reeds een stap in die richting gedaan door, beneden de Europese drempels, een gelijksoortige aanpak mogelijk te maken. In die zin kunnen overheidsopdrachten voorbehouden worden aan beschutte werkplaatsen of sociale inschakelingsondernemingen.

In het kader van de wet op overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006 kan in dit verband verwezen worden naar art. 22 en art. 65. (November 2010 is deze wet nog niet van kracht!)

1.3. Sociale aspecten:

Inkopers kunnen rekening houden met sociale aspecten bij hun aankopen. Voor gedetailleerde informatie zie:

<http://www.gidsvoorduurzameaankopen.be/en/node/68>

2) *Uitsluitingscriteria*

De niet-naleving van de milieu- en sociale wetgeving, die het voorwerp is geweest van een definitief vonnis of een beslissing met een gelijkwaardig effect, kan beschouwd worden als een overtreding met betrekking tot het professionele gedrag van de betrokken economische operator, of een ernstig vergrijp dat het mogelijk maakt de betrokken partij uit te sluiten van de mededinging voor het contract.

Ref.:

Art. 53 en 54 van Richtlijn 2004/17/EG en Art. 45 van Richtlijn 2004/18/EG

3) *Technische capaciteit (niet exclusief)*

De gegevens in 4.1. tonen dat er anno 2010 geen Belgische textielbedrijven zijn die beschikken over een EMAS certificaat. Gegevens voor ISO 14.001 zijn hier niet weergegeven.

Om voldoende mededinging te garanderen is het daarom (op dit moment) voor overheidsaankopen met prijsramingen onder de Europese drempel niet aan te raden om te verwijzen naar milieuzorgsystemen.¹ Voor opdrachten boven de Europese drempel zijn er in het buitenland enkele bedrijven die over een EMAS systeem beschikken.

Het blijft echter aan te bevelen om in het voorafgaand marktonderzoek voor de opmaak van een bestek een genuanceerd beeld te krijgen van de actuele situatie m.b.t. EMAS of ISO 14.001 of gelijkwaardige systemen.

Voor sociale aspecten wordt verwezen naar punt 2.

¹ Bijkomende cijfergegevens over ISO 14.001 kunnen een eventueel ander zicht werpen op de problematiek.

4) Marktinformatie voor milieucriteria en behoefteanalyse

4.1. Milieuzorg in de textiel- en kledingsector

In de onderstaande tabel worden het aantal bedrijven vermeld die beschikken over een EMAS- milieuzorgsysteem (cijfers 2010).

NACE- code	Omschrijving	Aantal bedrijven met EMAS MZS	
		EU	BE
14.11	Vervaardiging van kleding en leer	1	0
14.12	Vervaardiging van werkkleding	2	0
14.13	Vervaardiging van andere bovenkleding	1	0
14.19	Vervaardiging van andere kleding en toebehoren	5	0
46.41	Groothandel in textiel	1	0
46.42	Groothandel in kleding en schoeisel	0	0

4.2. Labels voor milieuvriendelijke producten

Voor textiel en kleding is het mogelijk om criteria te vinden bij een groot aantal duurzaamheids- of ecolabels die zich focussen op eigen accenten (veiligheid, milieu, eerlijke handel, gebruikte vezels, enz.). Een uitgebreid overzicht van de verschillende textiellabels is te vinden op www.labelinfo.be.

Gezien het vaak zeer technisch karakter van deze criteria en gezien de relatief lange ketens van leveranciers en toeleveranciers, is het niet vanzelfsprekend om al deze criteria op een eenvoudige manier te vergelijken. Daarnaast worden deze criteria ook regelmatig door de label organisaties geactualiseerd.

Uit het stakeholderoverleg en uit de marktstudie m.b.t. de gidsvoorduurzame aankopen (2010) blijkt dat het Oeko-tex 100 label draagvlak vertoont binnen de Belgische kleding- en textielsector.

Oeko-tex 100 focust op menselijke ecologische aspecten (het niet schadelijk karakter) van het eindproduct en dit voor zover deze ook effectief getest kunnen worden in laboratoria. Het certificaat zegt dus niets over sociale omstandigheden. Voor bepaalde aspecten m.b.t. grondstoffen en milieu kan het Europees milieulabel en het biologisch label als aanvullend gezien worden.

Het Oeko-tex 100 is een productlabel, heeft dus betrekking op het eindproduct en niet op de onderneming. Voor certificering van een onderneming bestaat er ook het Oeko-tex 1000 label.

Wereldwijd zijn er verschillende duizenden Oeko-tex certificeringen voor producten en een 50-tal Oeko-tex 1000 certificeringen.² In België hebben 111 bedrijven een Oeko-tex-100 label voor een totaal van een 200-tal producten.

Oeko-tex klasse nummer	Omschrijving	Aantal producten in België (oktober 2010)
I	Textiel en textielspeelgoed tot 3 jaar	108
II	Textiel producten die in belangrijke mate in contact staan met de huid	73
III	Textiel waarvan een klein deel van het oppervlak in contact is met de huid zoals mantels en tussenvoering	4
IV	Wooninrichting textiel voor decoratieve toepassingen zoals tafellinnen en gordijnen en vloer en muurbedekkingen etc.	37

Wanneer inkopers in hun bestek vragen naar producten die behoren te voldoen aan de onderliggende eisen van het Oeko-tex 100 label, dan dient rekening gehouden te worden met een mogelijke meerprijs voor certificering. Hierbij dient opgemerkt dat gelijkwaardige bewijslast (zoals een technisch dossier bijvoorbeeld) altijd aanvaard dient te worden in het kader van overheidsaankopen. De minimum kosten voor de opstart van een volledig nieuw dossier en voor de certificering van één product variëren rond de 2000 EUR en kunnen maximaal enkele 1000-den euro's bedragen, afhankelijk van het dossier in kwestie. Het certificaat is geldig voor één jaar en verlenging is mogelijk.

Het certificaat kan afgeleverd worden binnen enkele weken tot maximaal 2 maand tijd.³

In mindere mate zijn er bedrijven die producten aanbieden met het label voor biologische landbouw (grondstoffen) of het Europees ecolabel. Voor actuele informatie over verdelers m.b.t. het Europees ecolabel (voor actuele informatie zie: <http://www.ecolabel.be/>)

.

² Cijfers van Centexbel (2010)

³ Gegevens van Centexbel (2010)

4.3. Gedragscode sociaal verantwoorde productie

De Belgische Kleding- en Confectiesector heeft een gedragscode voor sociaal verantwoorde productie opgemaakt waarnaar bedrijven kunnen verwijzen. Deze code impliceert geen externe verificatie.

5) Technische specificaties

Criterion 5.1.: << afwijkend GPP toolkit criterium >> ecologische vereiste

Alle textiel of kleding dienen te voldoen aan:

- ofwel de vereisten voor menselijke ecologische veiligheid zoals bepaald door de laatste versie van Oekotex-100, klasse ... [verder te verduidelijken op basis van tabel onder 4.2]. De vereisten zijn opgenomen onder bijlage X van dit bestek.⁴
- ofwel de vereisten voor milieuvriendelijk textiel zoals bepaald in het lastenboek van het Europees milieukeur voor textiel. Deze vereisten werden opgenomen onder bijlage Y van dit bestek.⁵

Verificatie:

Het Oeko-tex-100 certificaat of het Europees milieukeur voldoet als bewijs. Elk gelijkwaardig bewijs zoals een technisch dossier, gevalideerd door een onafhankelijke keuringsinstelling, dat de conformiteit met bijlage X of Y aantoont, wordt eveneens in aanmerking genomen bij de beoordeling van de offertes.

Criterion 5.2.: << geen GPP toolkit criterium >> Schuimvulling

[Te vermelden indien dit criterium van toepassing is voor uw bestek (textiel) maar in ieder geval is het niet van toepassing voor kleding]

Criterion 5.2.1. PUR schuim in het textiel dient te voldoen aan

- ofwel de vereisten voor menselijke ecologische veiligheid zoals bepaald door de laatste versie van het Oeko-tex-100, klasse III (zie 4.2.). De vereisten zijn opgenomen onder bijlage X van dit bestek.⁶
- ofwel de vereisten voor veiligheid, gezondheid en milieu volgens Certi-Pur label. De vereisten zijn te vinden onder bijlage Z van dit bestek.⁷

⁴ Inkopers kunnen de vereisten vinden op <http://www.oeko-tex.com>

⁵ Inkopers kunnen deze eisen terugvinden op <http://www.ecolabel.be/>

⁶ Inkopers kunnen de vereisten vinden op <http://www.oeko-tex.com>

⁷ Inkopers kunnen de vereisten vinden op <http://www.europur.com/>

- ofwel de vereisten voor PUR zoals bepaald in het lastenboek van het Europees milieukeur voor matrassen. Deze vereisten werden opgenomen onder bijlage **Y** van dit bestek.

Verificatie:

Het Oeko-tex-100, Certi-Pur certificaat of Europees milieukeur voldoen als bewijs. Elk gelijkwaardig bewijs, zoals een technisch dossier, gevalideerd door een onafhankelijke keuringsinstelling, dat de conformiteit met bijlage **X, Y of Z** aantoon, wordt eveneens in aanmerking genomen bij de beoordeling van de offertes.

Criterion 5.2.2: Latex vulling dient te voldoen aan:

- ofwel de vereisten voor menselijke ecologische veiligheid zoals bepaald door de laatste versie van het Oeko-tex-100. De vereisten zijn opgenomen onder bijlage **X** van dit bestek
- ofwel de vereisten voor latex zoals bepaald in het lastenboek van het Europees milieukeur voor matrassen. Deze vereisten werden opgenomen onder bijlage **Y** van dit bestek.

Verificatie:

Het Oeko-tex-100 label of het Europees milieukeur voldoen als bewijs. Elk gelijkwaardig bewijs, zoals een technisch dossier, gevalideerd door een onafhankelijke keuringsinstelling, dat de conformiteit met bijlage **X** of **Y** aantoon, wordt eveneens in aanmerking genomen bij de beoordeling van de offertes.

Criterion 5.3.: <<geen GPP toolkit>> Verpakkingsmaterialen

Onder verpakking wordt zowel primaire, secundaire als tertiaire verpakking verstaan.⁸

Leveringen kunnen gebeuren in verpakkingen uit gerecycleerd materiaal ofwel uit composteerbare verpakkingen:

1) Voor levering in verpakkingen uit gerecycleerd materiaal:

- a) De verpakking bestaat voor 80% uit gerecycleerd materiaal
- b) Indien de verpakking gebaseerd is op papier, dan moet de pulp in elk geval ECF (Elementary Chlorine Free) zijn, dat wil zeggen gebleekt zonder chloorgas. TCF-papier (TCF: Totally Chlorine Free – volledig chloorvrij gebleekt) of PCF-papier (Processed chlorine free) wordt ook aanvaard.
- c) Indien de verpakking gebaseerd is op folie dan bevat deze geen PVC of PVDC

2) Voor levering in composteerbare verpakkingen:

De folie dient composteerbaar te zijn volgens de voorschriften van de Europese norm voor biodegradibiliteit EN 13432

⁸ **Verpakking:** Volgens artikel 3 van Richtlijn 94/62/EG van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval, omvat “verpakking” uitsluitend:

- (a) verkoop- of primaire verpakking, dat wil zeggen verpakking die zo is ontworpen dat zij voor de eindgebruiker of consument op het verkooppunt een verkoopeenheid vormt;
- (b) verzamel- of secundaire verpakking, dat wil zeggen verpakking die zo is ontworpen dat zij op het verkooppunt een verzameling van een aantal verkoopeenheden vormt, ongeacht of deze als dusdanig aan de eindgebruiker of consument wordt verkocht, dan wel alleen dient om de rekken op het verkooppunt bij te vullen; deze verpakking kan van het product worden verwijderd zonder dat dit de kenmerken ervan beïnvloedt;
- (c) verzend- of tertiaire verpakking, dat wil zeggen verpakking die zo is ontworpen dat het verladen en het vervoer van een aantal verkoopeenheden of verzamelverpakkingen wordt vergemakkelijkt om fysieke schade door verlading of transport te voorkomen. Weg-, spoor-, scheeps- of vliegtuigcontainers worden niet als verzendverpakking beschouwd.

Verificatie:

Voor gerecycleerde verpakkingen:

- een proefstaal van de verpakking
- een technisch document dat de overeenstemming met bovenstaande criteria garandeert

Voor composteerbare verpakkingen:

- een proefstaal van de verpakking
- voor composteerbare folie kan o.a. verwezen worden naar het OK-compost label uitgereikt door AIB Vincotte. Elke andere gepaste vorm van bewijs wordt ook aanvaard.

6) Gunningscriteria

	Criteria --- Bijvoorbeeld ---	Gewicht
1.	Prijs <i>Berekening (bijv.) Laagst opgegeven prijs/opgegeven prijs x 0,50</i>	Vb. 50%
2.	Milieucriteria (De aanbestedende overheid verduidelijkt verder de gewichten die gegeven zullen worden aan de onder deze tabel vermelde milieucriteria) <i>Berekening (vb) Totaal gescoorde punten / maximum aantal te scoren punten x 0,50</i>	Vb. 50%
3.	...	Vb. %
4.	...	Vb.

In de hierboven vermelde tabel heeft de set van milieucriteria betrekking op de volgende aspecten (er wordt aangeraden om voldoende hoge gewichten aan de milieucriteria toe te kennen om de duurzaamheid van het product te kunnen garanderen):

Criterium 6.1: Vezels uit biologische landbouw << GPP criterium>>

[het is aan te raden om criterium 1 en criterium 2 met gelijke gewichten te beoordelen]

Biologisch geproduceerd katoen of andere natuurlijke vezels: De inschrijvers moeten aangeven hoeveel biologisch geproduceerde katoen- of andere natuurlijke vezels zijn gebruikt, uitgedrukt in gewichtspercentage van het textiel. Om als zodanig beschouwd te worden, moeten de vezels zijn geproduceerd in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 834/2007.

Controle: De leverancier moet de herkomst en biologische aard van de gebruikte vezels aantonen, bijvoorbeeld met het EU-logo of goedgekeurde nationale logo's voor biologische productie.

Criterion 6.2: Textiel: gerecycleerde vezels << GPP criterium >>

[het is aan te raden om criterium 1 en criterium 2 met gelijke gewichten te beoordelen]

De inschrijvers moeten aangeven welk gewichtspercentage van het textiel wordt vertegenwoordigd door gerecycleerde vezels, d.w.z. vezels uitsluitend afkomstig van snijdsels van textiel- en kledingfabrikanten of van de consument afkomstig afval (textiel- of ander afval).

Controle: De leverancier moet de herkomst van de gebruikte gerecycleerde vezels aantonen.

7) Uitvoeringsvoorwaarden:

7.1. Milieuaspecten:

/

7.2. Sociale aspecten

Inkopers kunnen rekening houden met sociale aspecten bij hun aankopen. Voor gedetailleerde informatie zie:

<http://www.gidsvoorduurzameaankopen.be/en/node/68>

“De inschrijver verbindt er zich toe, tot de volledige uitvoering van de opdracht, de 8 basisconventies van de IAO na te leven:

1. Het verbod op dwangarbeid (conventies nr.° 29 betreffende de gedwongen of verplichte arbeid, 1930, en nr.° 105 betreffende de afschaffing van de gedwongen arbeid, 1957);
2. Het recht op vakbondsvrijheid (conventie nr.° 87 betreffende de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en de bescherming van het vakverenigingsrecht, 1948);
3. Het recht van organisatie en collectief overleg (conventie nr.° 96 betreffende het recht van organisatie en collectief overleg, 1949);
4. Het verbod op discriminatie inzake tewerkstelling en verloning (conventies nr.° 100 betreffende de gelijke beloning, 1951 en nr.° 111 betreffende discriminatie (beroep en beroepsuitoefening), 1958);
5. De minimumleeftijd voor kinderarbeid (conventie nr.° 138 betreffende de minimumleeftijd, 1973), alsook betreffende het verbod op de ergste vormen van kinderarbeid (conventie nr.° 182 over de ergste vormen van kinderarbeid, 1999).

De inschrijver vermeldt in zijn offerte dat de naleving van de specifieke uitvoeringsclausules gewaarborgd zal zijn. Hij vermeldt de bewijzen die voorgelegd kunnen worden om de naleving te waarborgen. De inspanningen worden vermeld in een actieplan.

Indien het contract verscheidene jaren geldig is, zal de onderneming elk jaar verslag uitbrengen over de uitvoering van het actieplan en de gerealiseerde verbeteringen. Dit verslag is toegankelijk voor het publiek.

Indien de opdrachtgevende overheid vermoedt dat tijdens de uitvoering van het contract niet aan de bovenvermelde vereisten wordt voldaan of dat verbeteringen (of aankondigingen daarvan) uitblijven, kan de opdrachtgevende overheid de onderneming om rekenschap vragen, kan ze extern advies of een externe audit vragen.

Het niet in acht nemen van deze verbintenis kan, krachtens artikel 20, §1, 4° van het Algemeen Bestek bijgevoegd bij het koninklijk besluit van 26 september 1996, aanleiding geven tot de toepassing van de maatregelen van ambtswege bepaald in § 6 van hetzelfde artikel, en met name de eenzijdige ontbinding van de opdracht.”

Referenties

